

πόλεμον ἐξοντώσεως κράζων «θάνατος κατὰ τῶν τυράννων.»

Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γερμανοῦ ἡ θρησκεία καὶ τὸ ἔθνος συναντῶνται, ἡ πίστις καὶ ἡ πατρις ταυτίζονται, ἐκπροσωπεῖται, ἡ ιδέα τοῦ καθήκοντος, Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός συνδέονται.

Καὶ ὄντως ὁ Χριστιανισμός ὑπῆρξεν αἰετοτε ἀρρήκτως συνδεδεμένος πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐὰν ἀνατρέξωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν, θέλομεν εὑρεῖ ὅτι ὁ Ἑλληνισμός ἀπὸ πλείστας ἀλλας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ἐχρησίμευσε καὶ ὡς μέσον ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναγεννήσεως. Ἡ συνεισφορά τὰ ἔθνη ἀδελφικῶς, ἡ παρέχουσα παρήγορον διδασκαλίαν, ἡ χάριν καὶ ἔλεον εἰς πάντας παρέχουσα, ἡ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου πληρουῖσα γαλήνης καὶ ἐλπίδος, — ἡ θρησκεία, — διὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἡδυνήθη νὰ ἐξαπλωθῇ ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν. Ἡ Ἑλλάς τὸ πάλαι ἐξέπροσώπει τὴν ιδεάν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν ἐξελέξατο ὁ κύριος, ἵνα φέρουσα ἐπ' ὧμου τὸν σταυρόν, τὸ σύμβολον τοῦτο τοῦ ὑπερτάτου πολιτισμοῦ, δεξάσθῃ αὐτόν. Ὁ Ἕλληνας, πιστὸς λάτρης τοῦ ἰδεώδους, ἐνθουσιώδης ἐργάτης πάσης ὑψηλῆς ιδέας, ἀνυψούσης τὸν ἀνθρώπον τῆς ὕλης, προῶρισται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς στρατιώτης τοῦ λόγου καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ νὰ θυσιάζηται μὴ ὑποχωρῶν πρὸ τοῦ κινδύνου, ἀλλ' ἐμμένων καὶ πίπτων μεγαλυνόμενος. Ἐνῶ δὲ τοσαύτας καὶ ταιαύτας ὑπηρεσίας προσέφερεν ὁ Ἑλληνισμός συμπάσῃ τῇ ἀνθρωπότητι, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν μισοχρίστων καὶ ἀλλοδόξων κατεδιώχθη καὶ προῦπηλακίσθη, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὁμοθρήσκων καὶ ὁμοδόξων ἐκ φθόνου καὶ ἐνεκα ἰδίων συμφερόντων ἐδεδεσμένη τὰς χεῖρας. Ἀντὶ τοῦ μάννα χολήν, ἀντὶ τοῦ ὕδατος ὕψος. Ἀλλ' οἱ περρωτισμένοι λαοί, ὧν ἡ καρδιά πάλλει ἐξ εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ οὐχὶ ἐξ εὐτελῶν συμφερόντων, ὧν τὸ πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ φλέγει τὰ στήθη ἢ δὲ ψυχὴ σκιρτᾷ εἰς τὸ σάλπισμα τῆς ἐλευθερίας, οἱ λαοὶ οἵτινες μφοροῦνται ὑπὸ τῆς ιδέας τῆς ἀδελφοποιήσεως τῶν

λαῶν, θέλουσι παρέλθῃ καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ ἀποπλύνωσι τὸν ῥύπον, ὃν ἐνεκόλαψαν ἐπὶ τοῦ μετώπου των, νὰ ἐλαφρύνωσι τὸ βάρος τῆς συνεδήσεώς των, νὰ ἀμείψωσι τελείως τὸν ἀσθενῆ μὲν τὸ σῶμα, ἰσχυρὸν δὲ τὴν διάνοιαν, πνευματικὸν δὲ καὶ ἠθικὸν εὐεργέτην τῆς ἀνθρωπότητος Ἑλληνισμόν; Εἴθε νὰ μὴ εἶνε μακρὰν ἡ στιγμή αὕτη, ἵνα καὶ οὗτος λάβῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν.

Β. Α. ΓΡΙΜΑΝΗΣ

ΕΝ ΕΠΙΣΟΔΙΟΝ

ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

..... Ἐπὶ τετρακόσια περίπου ἔτη ἐστῆναξεν δυσφοροῦσα ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τὸν βαρὺν καὶ ἀχαρὶν τῆς τυραννίας ζυγόν. Παλλάκις δὲ ἐν τῷ μεταξὺ διὰ πανωλέθρων ἀγῶνων ἀποπειραθεῖσα νὰ ἀποσείσῃ τοῦτον, ἀπέτυχε, μέχρις οὗ τῇ θείᾳ συνάρσει οἱ πατέρες ἡμῶν διὰ τοῦ κατὰ τὸ 1821 ἐκραγέντος πολέμου ἡξιώθησαν ἀγωνιῶντες νὰ ἴδωσι μὲν ἐκλείπον τὸ δούλειον ἐκεῖνον ἡμᾶρ τότε, ὑποφώσκον δὲ τὸ λυκαυγὲς τῆς ἐλευθερίας. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἡδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ ἄλλως εἰμὴ δι' ἔργων ἡρώϊκων καὶ σπανίων, ἅτινα ὡς ἀστέρες φαεῖνοι διαλάμπουσι πολλαχοῦ τῆς νεωτέρας Ἑλλ. ἱστορίας παρά τε ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν εὐτόνως διαπονηθέντα.

Τοιαύτην πρᾶξιν ἡρώϊκην καὶ γενναίαν ἀναγραφῆς δῆπου ἀξίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ γιγνώσκοντες καὶ παρ' ἡμῖν διαπραχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἑλένης θυγατρὸς Ματθαίου Πόταγα καὶ συζύγου Ἀνδ. Διαροπούλου, δὲν κρίνομεν ἄπο σκοποῦ νὰ ἐκθέσωμεν αὐτὴν δημοσίᾳ, μαρτυροῦσαν ἄλλως τὸ εὐγενὲς Ἑλληνίδος Γορτυνίας αἶσθημα, προσελομένης θάνατον μετ' ἐλευθερίας καὶ τιμῆς, ἢ δῖον δουλικὸν καὶ ἄτιμον. Καὶ ἡτύοκτόνησε μὲν τὸ πάλαι ἡ περιώνυμος Λουκρητία ἡ Ρωμαία ἢ τοῦ Κοριλάνου πιστὴ καὶ τιμὰ σύνευνος ἀλλ' ἔπραξε τοῦτο ὑποκύψασα ἐξ ἀνάγκης καὶ δίας εἰς τὴν ἀνόσιον τοῦ φαυλοτάτου ἐκείνου Σήξτου ἐπιθυμίαν (1). Ἡ Ἑλληνὶς ὁμῶς

(1) Livius Kist. Lib. 1, 57.

Ἑλένη ἐν ἀνθηρᾷ ἡλικίᾳ καὶ αὕτη καὶ μὴ-
τηρ βρέφους θηλάζοντος ἀμίαντος διέταμε
τὸ νῆμα τοῦ δίου καὶ ἀλώδητος παρέθετο
εἰς χεῖρας τοῦ Κυρίου τὸ πνεῦμα, ὑπόδειγμα
σπάνιον τιμῆς τοῦ ἥρωισμοῦ ἀρεῖσα.

Ἀγέρωχος καὶ μεγαλαυχὼν ὁ υἱὸς τοῦ
Μεχμέτ-Ἀλῆ σατράπου τῆς Αἰγύπτου Ἰμ-
βραῖμ πασοῦς διὰ τὴν νίκην, ἣν ἤρατο ἐν
Τρικόρφοις τὴν 24 Ἰουνίου 1825, «κατα-
λιπὼν φρουρὰν ἀποχρῶσαν εἰς Τρίπολιν, ἐ-
πεχείρησε δεινοτάτην λεηλασίαν εἰς τὰς
παρὰ τὸν Ἀλφεῖδόν, τὸν Λάδωνα καὶ τὸν Εὐ-
ρωτὰν χώρας.» (2) Διέταξε δὲ ἀπόσπασμα
στρατοῦ ἵνα πρῶτον εἰς τὴν Γορτυνίαν εἰσ-
βάλῃ ἐν ᾧ αὐτὸς μεθ' ἑτέρου στρατοῦ ἐλάμ-
βανε τὴν πρὸς Νάτσους (Δάρα) διὰ Λεβιδίου
ἄγουσαν δημοσίαν, καὶ αὐθημερὸν ἀφικόμε-
νος εἰς τὸν Δαρέϊκον κάμπον κατατμήσας
εἰς Ἀραδαριαίς. Τὸ δ' ὡς εἴρηται Τουρκικὸν ἀ-
πόσπασμα ἀπὸ Τριπόλεως διευθυνόμενον ἔ-
φθασεν εἰς Ἀλυσταίαν καὶ εἰσήλασε θρι-
αμβευτικῶς διὰ τοῦ Διασέλου εἰς Βυτίαν ὡς
καὶ ἕτερον σύνταγμα ἀπὸ Λεβιδίου διὰ τῶν
ὁρέων κατήρχοντο εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον δηλ.
τὴν Βυτίαν, ἣν καὶ ἐμπρόλῃσαν αἰχμα-
λωτίσαντες τὴν οἰκογένειαν τοῦ Θεοδώρου
Ταμπακοπούλου καὶ τὴν τοῦ Τριανταφυλ-
λίδου, ἃς εὗρον εἰς Δρακότρουπαν.

Ἔτεροι οἰκογένειαι Βυτιναίων ἦσαν κε-
κρυμμέναι εἰς θέσιν Κότρονα βορείως τῆς
κώμης Ἰραντίσης, ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ Ἀνδ.
Λιαροπούλου. Αναζητοῦντες δὲ χριστιανούς
οἱ διασταυροῦντες τὴν χώραν στρατιῶται
Ὁθωμανοὶ περιέτλυνον ἐκεῖ που τὸν Πέτρον
Λιαρόπουλον, ὃν ἀπέκτειναν, εἰ καὶ ἔλεγον
«Μὴ φοβᾶσθε δὲν σᾶς πειράζομε». Τότε ἡ
Ἑλένη Λιαροπούλου ἱσταμένη παρὰ τὸ χεῖ-
λος τοῦ κρηνοῦ, ἀρεῖσα χαμαὶ τὸ θηλάζον
βρέφος καὶ μετ' ἀνδρικῆς εὐτολμίας καὶ ἀ-
ποφάσεως ἀποτείνασα τὸν λόγον πρὸς τὸν
ἀγρίως ἐπιτεθέντα Μουσουλμάνον «Στάσου,
μουρτάτῃ, τῷ εἶπε, χριστιανῇ ἀληθῆς εὐχο-
λα δὲν παραδίδεται εἰς τὰ χεῖρα τῶν ἀπί-
στων, εὐδὲ εὐκολα ἀτιμάζεται» καὶ ῥίψασα
ἐαυτὴν κατὰ τοῦ κρηνοῦ πάραυτα ἐξέπνευ-
σεν. Οἱ δὲ ὀθωμανοὶ λαβόντες τὸ βρέφος ἔ-
φερον εἰς τὸν Ἰβραῖμ. Μεταξὺ δὲ τῶν αἰχ-
μαλώτων ἦν καὶ γυνὴ ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς
Μαγνησίας λαλοῦσα καλῶς τὴν Τουρκικὴν
γλῶτταν, ὅτε δὲ ἐπαρουσιάσθη πρὸς τὸν
Πασᾶν καὶ παρεκάλει αὐτὸν περὶ τοῦ βρέ-
(2). Ἱστορία Παπαρηγοπούλου σελ. 17.

φους, ἠρώτησεν αὐτὴν ὁ Ἰβραῖμ «ποῦ εὐρί-
σκεται ὁ Ἀρχηγὸς Κολοκοτρώνης; ἡ δὲ ἀ-
πεκρίνατο, ὅτι ὡς γυνὴ δὲν γνωρίζει τι περὶ
τοῦ ἀρχηγοῦ. Ἀλυπηρὸν, προσέθετο ὁ Πασ-
σᾶς ὅτι τοιοῦτον γενναῖον καὶ ἱκανὸν ἀρχη-
γὸν ἔχοντες οἱ γκiausίδες δὲν ἐκτιμῶσιν
αὐτόν, αἰνιτιζόμενος τὰς προηγουμένας ὁλε-
θρίας ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἔριδας τοιοῦτον ἦτο
τὸ ἦθος καὶ τῶν γυναικῶν ἔτι ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἐποχῇ καὶ τὸ αἶσθημα!

Ἐκ Βυτίνης 115.

ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ ΔΑΚΡΥ

(Πρὸς τοὺς ἀγωνιστάς τοῦ 1821).

Μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα πρὸ τοῦ τάφου σας, πατέρες,
τὰ εὐγνώμονα παιδιὰ σας κάθε Μάρτη γονατίζουν
καὶ σ' τὴν κρῖα σας τὴν πλάκα τῆς περήφανης ἡμέρας
πικράττονται νὰ κλαύσουν, ποῦπερνοῦν καὶ δὲ γυρίζουν.

Γιὰ σας, ποῦ γιὰ τὴ ζωῆμας ἀγκαλιάσατε τὸ Χάρο,
καὶ ἐφάγατε μαρτυρὴν, καὶ ἀναπνεύσατε φωτιά,
στίχους μέσ' ἀπ' τὴν καρδίᾳ μου, καὶ δακρὸν κλαδάθ' ἀπ' ἐμὴν,
καὶ σ' τὸν τάφ' σας θὰ φέρω μὲ δακρύδραχτ' ἡμῶν.

Ἄγρια νῖνα! τοῦτ' ἡμέρα, ποῦ τοῦ Γερμανοῦ τὸ χεῖρ
ὁ σταιρὸς τῆς ἐκκλησιᾶς μας φοβερὸ γίνει σπαθί.
Μὰ φωνὴ κρυφὴ μοῦ λέει, πῶς ὁ γρόνος θὰ νὰ φέρῃ
κ' ἀλλ' ἡμέρα, ποῦ καὶ χεῖρ καὶ σπαθί θ' ἀναστήθῃ!

Ναὶ! Πατέρες, τὰ παιδιὰ σας δὲν ἠλθμόνησαν ἀκόμα
πῶς ἐφύτρωσ' ἡ ζωὴ τους μέσ' τὸ αἷμα τὸ δικό σας...
Τὸ φωνάζει κάθε πέτρα, κάθε πύλα καὶ γῶμα
ἔχουν αἶμα ἀπ' τὴν καρδίᾳ σας καὶ.... ἀκούν τὸ στε-
ναγμό σας!

Ἀθῆναι

ΕΠΩΦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ «ΧΛΟΗΣ»

κ. Εὐστ. Δημ. Πύργον. Ἐπιστολὴ μετ'
ἐπιταγῆς ὡς καὶ ἑτέρα ἐλήφθησαν εὐχα-
ριστοῦμεν. Ἀποδειξεῖς ἀπεσταλῆσαν ἀ-
ναμενομεν. Τὰς θερμὰς μας συγχαρητήρια
διὰ γνωστὴν ὑπόθεσιν. — κ. κ. Σ. Ν. Π.,
Γ. Κ., Σ. Φ., Δ. Π. Σ., Δ. Κ. Κ., Σ. Β., Ζ.
Π., καὶ Χ. Μ. Πύργον. Συνδρομὰ ἐλή-
φθησαν εὐχαριστοῦμεν. — κ. Α. Δ. Π.
Φοιτητὴν Ἀθήνας Σας ἐνεγράψαμεν. εὐ-
χαριστοῦμεν. Συνδρομὴ ἐλήφθη. Τὸ ἀπο-
σταλὲν δυστυχῶς ἀκαταληθὸν διὰ τὴν
«Χλόην», προπάντων διὰ τὸ μικροσκελές.
Πέμψατε συντομώτερον τι. — κ. κ. Π.
Μ. καὶ Γ. Α. Π. Εὐγνώμονοι.